

FO 03-001

Skattemyndigheten beskattar bilfirmor felaktigt

Sammanfattning

Bilfirmorna Contrade i Ockelbo och HHs Bil i Ulricehamn med fler har parallellimporterat begagnade bilar från bland annat Tyskland och Belgien under slutet av -90-talet. På grund av handelshinder har bilfirmorna inte kunnat införa bilarna i egenskap av näringsidkare. De har därför tagit in bilarna genom privatpersoner. Men skattemyndigheterna anser att bilfirmorna skall beskattas som om de köpt och infört fordonen såsom näringsidkare. Detta trots att bilarna inköpts av privatpersoner och köpen inte gjorts momsfrött.

Företagarombudsmannen anser att statens tidigare handelshinder har varit till stor skada för bilfirmor som velat bedriva parallellimport från andra EU-länder. Företagarombudsmannen anser vidare att denna skada knappast blivit bättre av skattemyndigheternas bedömning vid skatterevisioner av bilfirmorna. Myndigheterna har inte beaktat att själva bilinköpen gjorts av privatpersoner, utan istället beskattat bilfirmorna för moms som om bilarna införskaffats momsfrött från början.

Fallet

Trots Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, där hinder mot frihandel inom den inre marknaden är förbjudet (se Fakta), har det fram till 1999 inte varit möjligt att yrkesmässigt importera begagnade bilar. Lagen var skriven på ett sådant vis att enda sättet att importera begagnade bilar ifrån övriga EU har varit genom att bilfirmorna agerat ombud åt eller köpt av privatpersoner som tagit in fordonen i Sverige. I praktiken kom lagen att utgöra ett handelshinder.

Vid handel mellan företag i olika EU-länder finns två olika former av momsbeskattning av personbilar. Den ena typen är vinstmarginalbeskattade bilar, och den andra typen är så kallade fullmomsbilar. Vinstmarginalbeskattning innebär i detta fall att svensk moms redovisas på handelsvinsten i Sverige och tysk moms på handelsvinsten i Tyskland i enlighet med gällande allmänna principer för momsredovisning. Fullmomsbilar är bilar inköpta av företag vilka dragit av moms vid inköp, och som därför måste beläggas med full utgående moms vid försäljning.

Om ett svenskt bilföretag köper en personbil av en bilfirma i ett annat EU-land och bilen är en vinstmarginalbeskattad bil, så är den det också vid vidare försäljning i Sverige. Det betyder att moms endast betalas på vinsten vid försäljning av bilen. Är den däremot en fullmomsbil så åberopar bilfirman sitt momsregistreringsnummer och köper bilen som ett så kallat "gemenskapsinternt förvärv" (GIF), vilket innebär att företaget inte betalar den utländska moms. Full moms tas ut i försäljningsledet av den svenske konsumenten. Handelshinder slog dock ut möjligheterna att agera på detta sätt. Istället inköptes bilarna av privatpersoner och full moms betalades i inköpslandet.

I efterhand har skattemyndigheterna låtit skatterevidera ett antal av de bilfirmor som genom enskilda personer tagit in bilar, bland annat Contrade och HHs Bil. Skattemyndigheterna har inte tillstått att handelshinder har varit skälet för att bilarna tagits in i Sverige på det enda sätt som varit förenligt med svensk lag. Skattemyndigheterna har istället gjort gällande att

bilfirmorna gjort bulvanaffärer i syfte att undkomma moms. Därför har skattemyndigheten upptaxerat bilfirmorna med full moms samt skattetillägg. Bilfirmorna har förvisso organiserat bilimporten, men inköpen har gjorts av privatpersoner och full moms har erlagts. Skattemyndigheten har hänvisat bilföretagen till att ta ut moms av de länder där bilarna inköpts, vilket i praktiken är omöjligt.

Flera motioner har lagts i Riksdagen för att korrigera de felaktigheter som uppstått i samband med det aktuella handelshindret. Bland annat har föreslagits en generell momsamnesti för de företagare som drabbats. Såväl tjänstemän på skattemyndigheten som Riksskatteverket säger till Företagarombudsmannen att vissa företagare kommit i kläm mellan handelshindret och skattemyndigheternas tillämpning av moms lagstiftningen.

Företagarombudsmannens bedömning

- Trots påstötningar från EU har regeringen hållit fast vid de olagliga handelshindren i fyra år, säger Företagarombudsmannen. Detta har bland annat medfört en omfattande diskriminering av importörer av begagnade bilar i förhållande till generalagenter för nya bilar.
- Regeringen måste uppmana Riksskatteverket att genomföra en ändring av skattemyndigheternas föreskrifter, med hänvisning till att myndigheternas skattebeslut nu kommer i konflikt med effekterna av de tidigare handelshindren. Vid sina beslut om beskattning utgår skattemyndigheterna från att företagen importerat bilar enligt EU-rättens regler för handel mellan näringsidkare inom gemenskapen, trots att detta inte varit möjligt för importörerna. Vid skatterevisioner måste skattemyndigheterna beakta de tidigare handelshindrens konsekvenser för bilfirmorna, säger Företagarombudsmannen.
- Företagare har kommit i kläm när två regelverk slirat mot varandra. Det ankommer nu på regeringen att tillse att de företagare som åsamkats skada och i vissa fall tvingats i konkurs ges möjlighet till upprättelse genom lämpliga medel. Privatpersoner som tvärtemot EU-direktiv tvingats avgastesta sina importerade bilar fram till 1999 uppmanas nu av Justitiekanslern att begära skadestånd hos staten. Justitiekanslern borde pröva om bilfirmorna har rätt till skadestånd av staten och i så fall uppmana firmorna att söka sådan, anser Företagarombudsmannen.

Fakta

Romfördraget, artikel 30:

”Kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna, om inte annat föreskrivs nedan.”

Proposition 1995/96:6 punkt 4.4:

”Parallellimport kan endast ske genom att någon agerar som ombud för en enskild person.”

Proposition 1997/98:35:

(EG-domstolen citeras) ”Rådets direktiv 70/156/EEG av den 6 februari 1970 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon i dess lydelse enligt Rådets direktiv 92/53/EEG av den 18 juni

1992 skall tolkas så, att det utgör hinder för nationella föreskrifter i vilka det för registrering av motorfordon försedda med giltigt gemenskapsintyg om överensstämmelse krävs att ett nationellt intyg företes som visar att fordonet uppfyller nationella krav rörande avgasrening.” --- ”Slutsatsen blir den ovan angivna, att typgodkännandedirektivet utgör ett hinder för ett intyg av svenskt slag.”

Bilavgasförordningen (1991:1481) (numera upphävd genom SFS 2001:1085):

”Beslut om miljöklassning och avgasgodkännande som meddelats för en motorfamilj enligt äldre bestämmelser gäller fortfarande. De nya bestämmelserna för miljöklassning tillämpas när avgasreningskraven ändras efter ikraftträdandet av denna förordning. Äldre bilar som första gången tas i bruk i Sverige skall alltså omfattas av ett avgasgodkännande enligt äldre bestämmelser om de före ikraftträdandet omfattades av det kravet.”

Skrivelse från RSV den 31 oktober 1995, Dnr 7858-95/900:

”Av 9 a kap. 1 § p. 2. ML framgår att VMB kan tillämpas beträffande försäljning av begagnade varor som förvärvats från en näringsidkare i ett annat EG-land. Dock förutsätts att näringsidkaren i det andra landet själv tillämnat sitt lands motsvarighet till VMB vid sin försäljning till den svenske återförsäljaren. Att så är fallet styrkes genom att säljaren på sin faktura anger "Secondhand goods" eller "Margine scheme". Härigenom undantas förvärvet från vanlig moms. Den sålunda erlagda utländska moms utgör därmed en del av inköpskostnaden hos den svenske köparen och får därför inverkan på vinstmarginalen. En svensk näringsidkare som däremot åberopat sitt momsnummer för att härigenom förvärva en begagnad vara utan utländsk moms, får inte tillämpa VMB vid sin vidareförsäljning. Ett sådant, från utländsk moms skattefritt förvärv, medför att den svenske återförsäljarens vidareförsäljning skall beskattas med vanlig moms i Sverige.”

Personer som i Sverige infört bilar privat under 1999 har tvingats avgastesta sina bilar (vilket kostar 2000 kronor). Justitiekanslern har under 2002 beslutat att kraven på avgastest i Sverige strider mot EUs bestämmelser om handelsfrihet och att de drabbade kan ha rätt till skadestånd.

Vad som hände efter publicering

Ett flertal olika motioner lades i riksdagen under våren 2003, vilka föreslog en generell momsamnesti. Förslaget om momsamnesti riktade in sig på företagare som fått fel upplysningar av skattemyndigheten angående de då aktuella reglerna. Amnestin skulle även gälla de företagare som drabbats av dubbel moms på grund av handelshinder. Motionerna vann dock inget gehör i Riksdagen.

Fallet skickades också för yttrande till Riksskatteverket, där det föredrogs för generaldirektör Mats Sjöstrand. Svaret behandlade de felaktiga upplysningar som skattemyndigheten tidigare lämnat i momsfrågor samt de föreliggande motionerna.

Något riktigt svar på frågan om skadestånd på grund av handelshinder har ännu inte framkommit. En företagare från Stockholm, som drabbats av den dubbla beskattningen, avser att med hjälp av sin revisor få frågan prövad i EU-domstolen.